

A licencia feltételek követelményei: tisztességes, méltányos és diszkrimináció-mentes feltételek (FRAND)

MIE
Kecskemét

Dr. Szamosi Katalin
2013. November 22.

Probléma felvetés

1. Szellemi alkotások (szabadalom) monopol helyzete *contra*
versenyjog - „freedom to operate” elv
2. Technológia fejlődése *contra*
akadályozó (elengedhetetlen) szabadalmak
3. Ipari szabványok növekedése *contra*
szabadalom jogosultjainak magatartása
4. Szabadalom tulajdonos licencpolitikája *contra*
erőfölénnyel való visszaélés

A probléma időszerűsége

- Landgericht Düsseldorf (Németország) által 2013. április 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Huawei Technologies Co. Ltd kontra ZTE Corp., ZTE Deutschland GmbH (C-170/13. sz. ügy)
- FRAND szerinti kényszerlicenc védekezés mint versenyjogi kifogás során milyen követelmények követendők:
  - „Orange Book Követelmények” vagy
  - „Európai Bizottság Követelmények” ?

Előzmények

- IP és a versenyjog csatái:
 Magill ügy C-241/ 91 ECJ ügy
 IMS Health C-418/01 ECJ ügy
 Microsoft T-201/04 General Court ügy
- A csaták tanulsága:
  - IP nem vonhatja ki magát a versenyjogi megfelelés vizsgálata alól
  - A piaci erőfölény vizsgálata a releváns piacon szükséges előfeltétel
  - A licenchasználati kérelem visszautasítása még nem feltétlen jogsértő, a körülményeket meg kell vizsgálni

Jogi környezet

- Európai Unió versenyjogi szabályai (EUMSZ 102.cikk)
- Magyar Versenyjog (1996.évi LVII.tv. 21. § .c.) „indokolatlanul elzárkózni az ügylet jellegének megfelelő üzleti kapcsolat létrehozásától”- licenc-szerződés kötés?
- Szabadalmi jog(1995.évi XXXIII.tv.32 § .1.) „a gátló szabadalom hasznosítására a szükséges terjedelemben kényszerengedélyt kell adni” – hasznosítás esetén?

Mi a FRAND?

- Alanyai: szabadalom jogosultja
potenciális licencvevő
- Célja: jóhiszemű és tisztességes alku a felek között
- Fizetendő összeg: szabadalom értéke- ipar szempontjából (hozzáadott érték)

„fair, reasonable and non-discriminatory” =
tisztességes , méltányos és
diszkriminációmentes feltételek

FRAND kötelezettségvállalás

- Technológiai ipar : telekommunikáció gyors fejlődése-szabadalmak szabványosítása
- Harmonizált szabvány: Európai Bizottság kérése valamennyi európai szervezet elfogadja
- Szabványhivatalok: pl. Európai Távközlési Szabványosítási Intézet (ETSI)
  - Kötelező nyilvánosságra hozatal
  - Szabadalom jogosultjának nyilatkozata elengedhetetlen szabadalom szabvánnyá minősítése
  - Kötelezettségvállalás a licencadásra FRAND alapon

Szabványosítás előnyei

„ a szabványok a különböző informatikai rendszerek együttműködésének alapjai”
(Neelie Kroes versenyjogi biztos 2009-es beszéde)

PI: mobiltelefonok szabványai

1. Kisebb költségek
2. Fogyasztóvédelem
3. Minőségjavítás

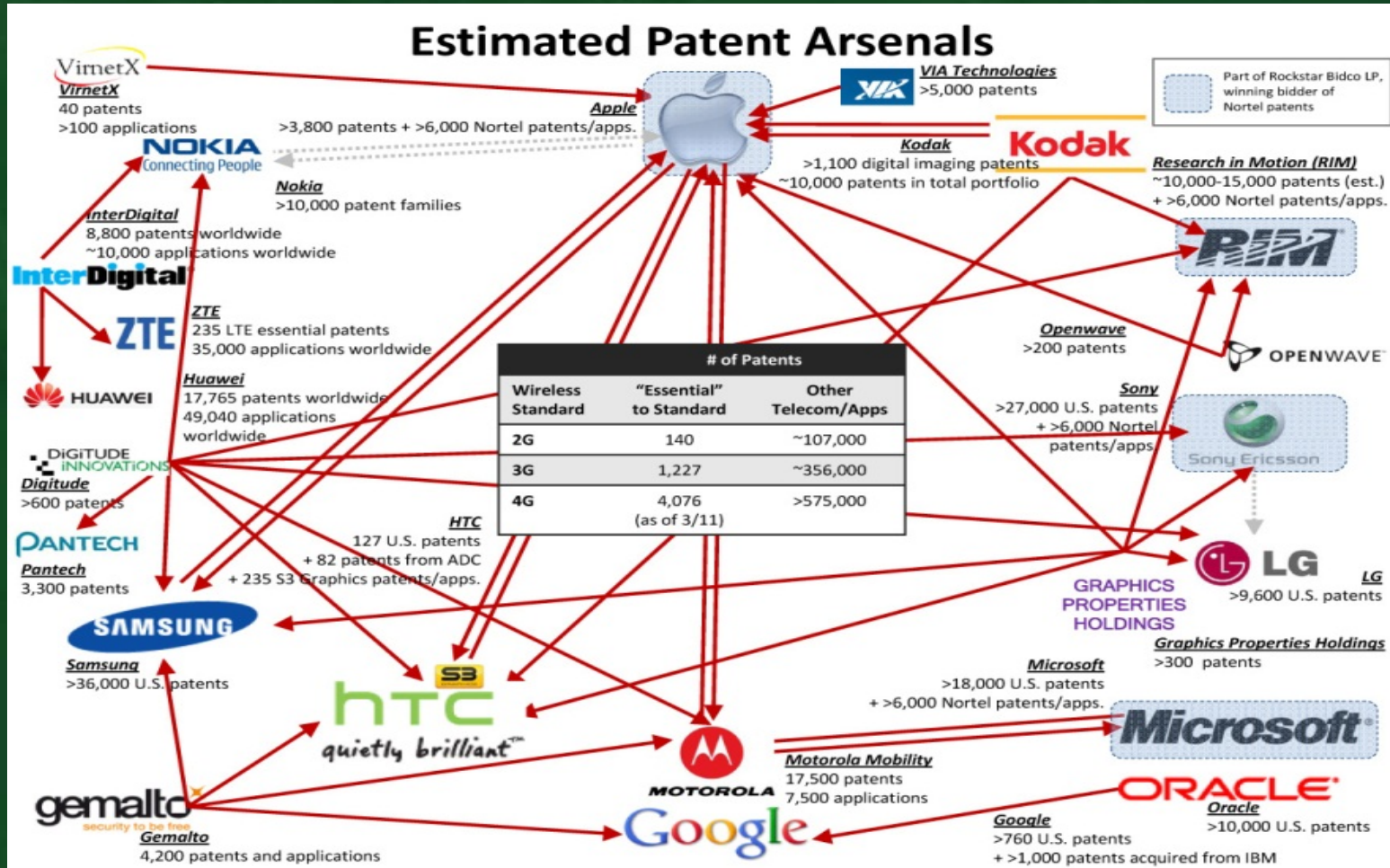

Licencpolitika szabványon kívül és belül

- Szabadalmas jogosult megtagadni a licencet ha gazdasági érdekei úgy kívánják
- szabványba foglalt alapvető szabadalom esetében nincs joga, ha a vevő FRAND alapon tesz ajánlatot, kivéve: ha indokolt megfontolások vagy összecszerűségi ellentmondást támaszt
  - -bíróság dönt: szerződést létrehozza? árat meghatározza?

Szabadalmi harctér

A táblázat az Európai Bizottság versenyügyi munkatársának Dr.Székely Szilviának az LIDC kijevi konferenciájának előadásának részlete

Orange Book Döntés

(Német Szövetségi Legfelsőbb Bíróság 2009.máj.6, BGH
GRUR 2009, 694)

- szabványba foglalt alapvető szabadalom külön piacnak tekintendő, ahol a szabadalmas erőfölényes helyzetben van
- FRAND szerinti kényszerlicenc védekezés mint versenyjogi kifogás lehetőségének elismerése szabadalom bitorlási ügyben
- Versenyjogi kifogás elismerésének és a szabadalmas erőfölénnyel való visszaélés megállíttásának feltételei:
  - Feltételezett bitorlónak kötelező erejű és feltétel nélküli ajánlatot kell tennie arra, hogy licencia szerződést kíván kötni a szabadalmassal, amit a szabadalmas nem tud anélkül visszautasítani, hogy versenyjogi kötelezettségét meg ne szegné, és
  - ha a feltételezett bitorló előzetesen eleget tesz a jövőbeli licencia szerződésből eredő kötelezettségeinek.

Ügyek a Európai Bizottság előtt

- „ A szellemi tulajdonjog fontos alapköve az egységes piacnak. Ugyanakkor ezzel a joggal nem lehet visszaélni ipari szabványoknál, melyek a gazdaságnak és a fogyasztóknak is előnyére válnak. Az ilyen magatartás versenyellenesnek minősülhet” (Joaquin Almunia)
- Kérdés: az EUMSZ 102. cikkelye alapján a szabadalmas jogosult-e jogvédelemre és intézkedés megadására vagy a **FRAND alapon** meg kell tagadni
- Válasz: vizsgálni a tényállást:
  1. A szabadalom valóban SEP-e (standard-essential patent)
  2. Volt-e valós FRAND ajánlat

Apple / Samsung

- Samsung bitorlási eljárást indított szabványba foglalt alapvető szabadalom jogosulatlan használata miatt
- Apple szerint a szabványosításkor Samsung kötelezte magát FRAND licenc adására.
- Apple akart tárgyalni a licencről
- Európai Versenyhatóság 2012. december 21-i közleménye „Statement of Objections” a Samsung Electronics ügyben:
  - Bizottság előzetes álláspontja, az hogy szabványba foglalt alapvető szabadalom érvényesítése káros hatással van a versenyre, ha a feltételezett bitorló kész tárgyalást folytatni („willing to negotiate”) egy esetleges licencia szerződésről FRAND feltételek alapján.

Apple / Samsung

- Európai Versenyhatóság 2013. október 17-i közleménye „Statement of Objections” a Samsung Electronics ügyben:
  - A Bizottság nyilvános konzultációt hirdet az érdekelt felek részére a Samsung kötelezettségvállalási ajánlata kapcsán

Apple / Motorola

- Motorola bitorlási eljárást indított nélkülözhetetlen szabványba foglalt alapvető szabadalom jogosulatlan használata miatt
- Apple szerint a szabványosításkor Motorola kötelezte magát FRAND licenc adására.
- Apple akart tárgyalni a licencről
- Apple a licenciadíj bírósági megállapítását kérte
- Európai Versenyhatóság 2013. május 6-i közleménye „Statement of Objections” a Motorola Mobility ügyben:
  - Bizottság előzetes álláspontja az, hogy egy szabványba foglalt alapvető szabadalom érvényesítése káros hatással van a versenyre, ha feltételezett bitorló beleegyezett abba, hogy licenciadíj bírósági megállapításra kerüljön.

Előzetes kérdésfeltétel az Európai Unió Bíróságához a FRAND körében

- Előzmény: Huawei felperes német szabadalma alapján bitorlási eljárást indított a ZTE ellen és eltiltást kért a Düsseldorf-i Kerületi Bíróságtól.
- Tényállás: felperes és alperes a pert megelőzően tárgyaltak a telekommunikációs szabványba foglalt alapvető szabadalom licenc engedélyeztetéséről, illetve egy kereszt-licenccről.
- Alperes a perben a **FRAND-del védekezett**
- A Düsseldorf-i Kerületi Bíróság EUMSZ 267. cikkelyére hivatkozva felfüggesztette a bitorlási eljárást és a következő kérdéseket tette fel az Európai Unió Bíróságának:

Előzetes döntéshozatalra feltett kérdések a Huawei v. ZTE ügyben (C-170/13)

1. Visszaélés-e az erőfölénnyel az a magatartás, hogy a szabadalom jogosultja bitorlási pert indít, noha az alperes kinyilvánította szándékát a szabvány licencjogának megszerzésére

Vagy

Az tekinthető az erőfölényes helyzettel való visszaélésnek, ha a bitorló egyébként egy elfogadható, és feltétel nélküli ajánlatát a szabadalom jogosultja megfelelő indok nélkül elutasította.

Előzetes döntéshozatalra feltett
kérdések a Huawei v. ZTE ügyben (C-170/13)

2. A 102. cikkely alapján megfogalmazhatóak-e annak a feltételei, hogy tárgyalási akaratot milyen minőségben és milyen időpontban kell kinyilvánítani.
3. Az ajánlatnak tartalmaznia kell-e a licenc-szerződések valamennyi szokásos feltételét.
4. Az ajánlatnak kell-e tartalmaznia egyéb kötelezettségvállalásokat.
5. A bitorlási perben támasztott egyéb igényre is kihat-e a FRAND védekezés pl. kártérítés.

Összefoglalás

- Új terület az IP és versenyjog találkozására
- Dinamikus versenyfelfogás
- Multicégek harca vagy a jövő technológiai fejlődésének záloga
- Kevés jogeset, óvatos álláspontok
- Magyar jogi környezet rendezi-e?

Köszönöm figyelmüket!

Kérdés: szamosi@sbgk.hu